

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Fejérpataky László könyvtárigazgató negyedszázados szolgálati jubileuma. A Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi Országos Könyvtárának személyzete őszinte szeretettel ünnepelte április hó 12-én nagyérdemű igazgatóját. E napon mult ugyanis huszonöt esztendeje, hogy dr. *Fejérpataky* László osztályigazgató, egyetemi tanár, mint levéltárnok intézetünkhöz kinevezett. A jubiláns osztályvezetői minőségben 1895. augusztus 19. óla áll a könyvtár élén s hogy az intézet fejlődése az utolsó évtizedben oly örvendetesen fellendült, első sorban dr. *Fejérpataky* László czéltudatos vezetésének, az intézet érdekében kifejtett buzgóságának köszönhető. Tisztviselőtársai s a könyvtár alkalmazottai örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy e jelentős napon kifejezzék előtte a nagyrabecsülés, tisztelet és őszinte ragaszkodás amaz érzelmeit, melyek mindennél erősebb kötelék gyanánt fűzik hozzá az intézet testületét. *Fejérpataky* László szives szavakkal köszönte meg az ünnepeltestét.

Aubrey Beardsley kiállítása az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban 1907 április 27-től május 26-ig volt nyitva, a közönség legszélesebb köreinek érdeklődése mellett. Az alig 27 éves korában, ezelőtt vagy tíz évvel Mentoneban elhunyt művész nevét angol barátainak s bámulóinak szűkebb körén túl, a kontinensen néhány éve jelentkező, s korunk ethikai elkorcsosodására annyira jellemző *Wilde*-láz tette ismeretessé, mint a hirhedt Salomé-dráma perverz tonusával mindenkép összevágó 14 illusztráció készítőjét. E tusrajzok, melyek technikája különben nagyon hozzásimul a modern czinkográfiai eljáráshoz, sajátos vegyületei a preraphaelisták naivitásának, a rokokó bájosan rafinált formaérzékének s a japánoknak a pillanatfényképek precizitásával versenyző rajzbeli készségének. Ez idegen elemekhez járul, mint *Beardsley* egyéni tulajdonsága, a jobbára erotikus tárgyú képek szereplőinek fájdalmas, sokszor szinte irtózó arc kifejezése, a miben egyik német csodálója¹ bizonyos elhikai czélatatot keres, de az elfogulatlan szemlélő csupán a szadizmus Kaïn-jegyét látja.

Az Iparművészeti Múzeum nem épen kedvező világitású kupolatermében összesen 92 rajz volt kiállítva, a dr. *Czakó* Elemér szerkesztette csinos katalógusban ellenben 102 rajz van lajstromozva. A látszólagos ellentmondást elsimítja a 93—102. rajzokról szóló következő jegyzet: »E lapok azonban erotikus voltak folytán a nagy nyilvánosság számára ki nem állíthatók.«

¹ Julius *Klein* : Die Kunst. V^o

A kiállítás rendezőinek erkölcsi aggályait teljes mértékben méltányoljuk s részünkről a tényleg kiállított rajzok egy némelyikére is kiterjesztettük volna, csak azt nem tudjuk megérteni, mit keresnek ezek a képek a tényleg kiállított rajzok katalógusában? Ha egyszer nem valók a nyilvánosság elé, ugyan minek kell róluk a nyilvánosságnak tudomást szereznie? Még kevésbé tudjuk azonban megérteni a kiállítás rendezőségének azon eljárását, hogy az ekként megbélyegzett képeket mégis kiállította, csak hogy a többitől elkülönítve, a mindenki számára hozzáférhető s főleg az iparművészeti iskola 15—16 éves növendékei által sűrűn látogatott könyvtári olvasóterem egyik szögletében. (*)

A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének ötödik könyvtárnoki szaktanfolyama. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége dr. *Fejérváthy* László egyetemi tanár, orsz. felügyelő vezetésével folyó évi július hó 2-ától 13-ig tartja meg a Magyar Nemzeti Múzeum orsz. Széchényi-könyvtára olvasótermében immár ötödik könyvtári szaktanfolyamát.

A tanfolyamnak ezúttal is első sorban az a célja, hogy a Főfelügyelőség hatáskörébe tartozó könyvtárak tisztviselőit a sajátképi könyvtárosi ismeretekbe elméletileg és gyakorlatilag bevezesse s e célnak megfelelően a Főfelügyelőség eddigi szokásához híven, ezúttal is tíz vidéki intézetének tisztviselőjét hívta meg 100—100 korona uti-átalánnyal a tanfolyam meghallgatására. Azonban e rendes hallgatók mellett, korlátozott számban, önként jelentkező érdeklődők is részt vehetnek az előadásokon. Az ily jelentkezők felvételéről az Országos Főfelügyelőség esetről-esetre határoz.

A tanfolyam tárgyai és előadói a következők:

I. Paleografia és a kéziratok kezelése. Előadja 16 órában dr. *Fejérváthy László* egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi orsz. könyvtárának igazgatója, múzeumi és könyvtári felügyelő.

1—2. A paleografia a könyvtári szolgálatban. Az írás anyaga és eszközei, különösen a pergamen és papiros.

3. Írott könyvek formája.

4—5. Az írás fejlődése a középkor elejétől az újkorig.

6—7. Középkori szóróvidítések rendszere.

8—9. Gyakorlatok az írás korának meghatározására és a rövidítések megoldására.

10—11. Kortani alapismeretek.

12. Középkori keltezesek megoldása. Kortani segédkönyvek.

13—14. Középkori kéziratok. (A Korvina, magyar vonatkozású kódexek.) Kódexek leírása. Nyomatott katalógusok.

15—16. Oklevelek és újkori kéziratok lajstromozása. Kezelésüknek és megővésüknek módja.

II. Könyvtáratan (Bibliothconomia): előadja 12 órában dr. *Ferenczi Zoltán*, egyetemi cz. nyilv. rendkívüli tanár, a budapesti tudományegyetemi könyvtár igazgatója.

1. A könyvtárügy és építkezés áttekintése.

2. A régebbi rendszerű nevezetesebb könyvtári épületek és berendezésük ismertetése.

3. Az újabb rendszerű nevezetesebb könyvtári épületek és berendezésük ismertetése.

4. A raktár- (magazin) rendszer részletes ismertetése s a hazai viszonyok szerinti könyvtárépítéssel.

5—6. A könyvtári berendezés; olvasótermek, hivatalok, bútorzat a különböző könyvtári anyaghoz, beosztás.

7. A könyvanyag beszerzése. Növendéknapló, czédulakatalogus.

8. Szak- és helykatalogus. Könyvek felállítása.

9. Egyéb katalogusok. Nyomtatott katalogus. Kézikönyvtár és katalogusa.

10. Folyóiratok katalogusa és kezelése. Apróbb nyomtatványok.

11. A könyvtár használata az olvasóteremben és más külön helyiségekben. Felügyelet. Kérőlapok. Szabályzat. Néhány könyvtár eljárásának ismertetése.

12. Könyvkölcsönzés: naplók, térítvények. A könyvtár-vezetés egyéb feladatai: jelentések, statisztikák, revízió.

III. Könyvismerettan (bibliologia); előadja 12 órában Varju Elemér, a Magyar Nemzeti Múzeum segédőre

1—2. A könyvnyomtatás történetének rövid áttekintése.

3. Az ősnymtatványok könyvtári szempontból. Könyvésztük, feldolgozásuk, katalogizálásuk.

4. A könyvnyomtatás kezdete hazánkban. A mohácsi vész előtti magyar könyvkiadók és könyvkereskedők.

5. A könyvnyomtatás elterjedése Magyarországon a XVI. sz.-ban.

6. A hazai nyomdászat és termékei 1600-tól 1711-ig.

7. Az 1711. előtti magyar nyomtatványok könyvészte és feldolgozása.

8. A magyar nyomdászat a XVIII. és XIX. sz.-ban.

9. Könyvészeti különlegességek és ritkaságok. Az ilyenekkel foglalkozó könyvészeti irodalom.

10. A könyvillusztráció. Metszetyűjtemények és könyvtári kezeléseik.

11. A könyvkötés rövid története külföldön és hazánkban. Könyvjavítás és tisztítás.

12. A könyvgyűjtés hajdan és most. Híres gyűjtők külföldön és hazánkban.

IV. Bibliografia: előadja 12 órában dr. Gulyás Pál a Magyar Nemzeti Múzeum segédőre.

1. A bibliografia fogalma, felosztása és jelentősége.

2—4. A könyvek bibliografiai leírásának szabályai: *a)* a rendszó megállapítása és felvétele; *b)* a teljes és rövidített címfejlétele; *c)* az egyetemi értekezések, apró nyomtatványok és hangjegyek könyvészeti feldolgozásának sajátos szabályai. (Elmélet és gyakorlat.)

5—6. A rendszerező bibliografia fajtái és történeti fejlődése.

7—8. A rendszerező bibliografia könyvtári alkalmazása. (Könyvtári szakcímterek.)

9—10. A külföldi bibliografiai irodalom ismertetése.

11. A hazai bibliografiai irodalom ismertetése, történeti áttekintés kapcsán.

12. Modern nemzetközi bibliografiai törekvések. A kötelempéldány a bibliografia szolgálatában.

VÁLTOZÁSOK

a magyarországi nyomdáknál 1907. évi január 1-től június 30-ig.

(Az egy csillaggal jelölt nyomdák hatóságilag nincsenek bejelentve. A két csillaggal jelöltek megszűntek.)

Abony:

*Ruber István

Bártfa:

Horovitz Menesche

Battonya: [Chasskel.

Id. Ruber István.

Beregszász:

*Klein Sámuel.

Borossebes:

Avarfi József és Péter.

Budapest:

A magyar sz. korona országainak vasutas szövetsége (üzlv. Krammer Lipót) VI., Podmaniczky-utca 27.

Auer Ignác. VIII., Rákóczy-u. 11.

*Bata és társa. VIII., Naputeza 19.

**Bauer Ferdinánd (Ferencz) és Fuchs Dávid. VI., Podmaniczky-u. 27.

Farkas és társa (Farkas Jenő és Krausz Jakab) VI., Eötvös-u. 29.

Fleischmann Frigyes L. és Kaempfer Zsig. (üzletv.: Kaempfer Zsigmond) VI., Csengery-u. 86.

Füredi Lipót, VI. Munkásteza 13.

**Grosz Baruch Bernáné (helytelenül Grosz Bertalané) szül. Minkus Albina, Grosz Albina és társa (üzletv. Grosz Bertalan) IV., Vármegye-utca 11.

Jermányi Lajos és Sallay Gyula. VIII., Bezeredy-utca 9.

Karcszag Vilmos Benjamin. VI., Dávid-u. 8.

Kaufmann Béla. V., Mérleg-u. 6.

Klein Samu. V., Zoltán-utca 10.

**Kohn Mártonné szül. Minkus Gizella. IV., Újvilág-u. 11.

Krausz Lajos. VI., Ó-u. 50.

Papp Manó és Schwarz László. VI., Podmaniczky-u. 35.

Petrovics János és Gavrilovics Trifun (üzletv. Krnyác János). IV., Molnár-u. 10.

*Reform kny. VI., Csengery-u. 9.

Schmid Sándor és neje (Lautenburg Hermina) VI., Új-u. 3.

**Schwarz L. és Schwarz Lipót. VI., Podmaniczky-utca-u. 35.

**Spiegel Jakab és Nemetz Géza. VI., Eötvös-u. 29.

**Szalai József. VII., Károly-körút 9.

Székely Béla. VII., Aréna-utca 19.

*Turul. IV., Eskü-utca Klotild-palota.

Vas Manó. V. Klotild-u. 16.

Wagner Ferencz. IX., Tompa-u. 14.

Csalkszerecsény:

*Létz János.

*Szvoboda Vilmos.

Dicsőszentmárton:

»Erzsébet-nyomda« (tulajd. Dosztál Kálmán).

**Hirsch Mór.

Jeremiás Sándor. (Ezelőtt Hirsch Mór.)

Erzsébetváros:

Erzsébetvárosi kereskedelmi szövetkezet kny.

**Scholtesz Albert.

Erdőhegy (Kisjenő):

**Gallovich István.

Facset:

**Barabás Mihály.

Izsák Dávid.

Györsziget:

*Gross Gusztáv

Keckskemét:

Galanthai Ferencz Mihály

Kispest:

»Bercsényi« r.-t.

Kis-Várda:

Preisz Vilmos.

Kolozsvár:

*»Carmen« (tulajd. Baritin P. Péter).

Lugos:

**Guttman Nándor »Süd-ungarn«.

»Husvóth és Hoffer könyv-és műnyomdája«.

Makó:

Makói Újság r.-t.

Marosvásárhely:

*Hirsch Mór.

Miskolc:

*Klein és Ludvig.

Nagykanizsa:

Fischer Ernő.

Nagybecskerek:

*»Libertas«

Nagyszombat:

*Haas Mór.

*Ifj. Winter Salamon.

Nagykároly:

Kölcsey ny. r.-t. (üzletv. Varga Endre).

Nagyvárad:

**Rákos Hermina.

Nyír-Mada:

**Preisz Vilmos.

Pécs:

Engel Izidor.

Klein Ferencz.

Pozsony:

**Mandl Győző.

Mandl Testvérek (Mandl Győző és Mandl Samu).

Szeged:

*Dugonics-nyomda r.-t.

Sepsiszentgyörgy:

*Kossuth r.-t.

Szolnok:

*Róth Dezső.

Újvidék:

*Dokovits György.

Ungvár:

Földesi Gyula.